Intryck från välkända skandinaviska distrikt i Alberta.

I dessa trakter av Canada — de stora möjligheternas land — ha många härdade ättlingar av vårt nordiska folk slagit ner sina bopålar.

FÖR S. C. T. AV Y. M. WILHELMSON.

Efter besök i Albertas huvudstad, Edmonton, och en tripp mot nordväst var jag slutligen redo att styra färden mot de centrala delarna av provinsen. Här existerade gamla, välkända skandinaviska distrikt befolkade av ättlingar av vår nordiska ras alltsedan den tid, prärienens urinnevånare, indianerna och bufflarna, ännu uppfyllde västerns vida prärier. På den tiden — i många fall på 1880—90-talet eller runt sekelskiftet — var en resa ej likt den i våra dagar. Merendels hade de tidigare ödemarkerna blivit uppmätta i "townships", sektioner och kvartssektioner samt områden för de blivande vägarna utstakats, men under årens lopp fick efter denna första landmätning den hastigt växande skogen god tid att åter skjuta i höjden varav följde, att mångenstädes de blivande farmarna under deras första färder i de tidiga dagarna med yxan i hand måste bana sig fram genom det vilda landet.

På sina ställen funnos överhuvud taget inga vägar. Genom vattendränkta sumpmarker och svårgenomträngliga skogar gick den strapatsrika resan från staden ut till den plats, där deras nytagna "homestead" voro belägna, och där de hade för avsikt bygga och bo och bilda de nya hemmen. Men dessa nybyggare voro av kraftig stam; "svårigheterna äro till för att övervinnas" var parollen för dem, och de ryggade ej tillbaka för motgångar. Runt den ensliga "homestead"-kojorna långt borta i ödemarken arbetade de, sleto och kämpade med aldrig svikande kraft för tillvaron. Skogen höggs ner där sådan fanns, plogen sattes i marken och fåra lades intill fåra, acre intill acre, av den bördiga, svarta jorden med resultat, att en vacker dag den första skörden kunde bärgas. Så gingo åren under arbete och försakelser. Väl äro skiljaktligheterna flera, ty för mången ha hans ljusa lyckodrömmar vid ankomsten till det egna landområdet föga förverkligats, men andra åter ha i riklig grad belönats för deras strävanden, och där de fordomdags levde nybyggarens primitiva liv, njuta de nu av i den moderna tiden tillgängliga bekvämligheten.

Den gamla farmartypen har försvunnit. Våra dagars farmare äro ej av det slag, som lätt kan identifieras på klädedräkten eller fysonomien. De ha blivit affärsmän i ordets rätta potens och vinna alltmera inflytande. Järnvägar, landsvägar, automobiler, elektricitet, telefoner och tidningar bidraga nu att göra livet för dem ute på landet till en verklig trevnad, och någon markerad skiljaktlighet mellan stads- och lantbefolkning kan nu praktiskt taget ej sägas existera.

Det moderna livet på landet såväl som i staden är enerverande, affekterat av det överhandtagande penningbegärot.... Så uttala sig många vid tanke på "den gamla goda tiden". Och i vissa avseenden kan detta tänkesätt ha fog för sig, men å andra sidan uppstår automatiskt frågan, om verkligen människorna fordomdags voro lyckligare än de av idag, eller om de hade samma nöje av livet, som fallet är nu. Man måste tvivla därpå. För det stora flertalet av äldre dagars farmare var den egna farmen eller grannens, gränsen för deras utflykter. Vägarna voro dåliga eller i vissa fall helt obefintliga, och enda fortskaffningsmedlet var oxen eller hästen jämte den föga anspråksfulla vagnen. Därtill kommer, att envar var alltför mycket upptagen av arbetet för att få tillfälle till några besök. Nu däremot föra automobilerna de semestersökande utefter goda trafikleder till önskade platser, där förlustelser eller vila kunna vinnas efter behag.

Ett känt faktum är, att Canadas huvudnäring är farmningen, vilket efter allt att döma ock kommer att bliva fallet för oöverskådlig tid framåt. Alltsedan den tidpunkt, bördigheten av jorden i västerns prärier blev upptäckt, har jordbruket gått från framgång till framgång, och därmed har mängden av från detsamma kommande produkter stadigt ökats. För närvarande utgöra av Canadas netto produktionsvärde cirka 41 procent av farmprodukter, under det att 33 procent komma på manufakturindustrien och återstående 26 proc. äro fördelade på skogar, gruvor, fiskerier och så vidare. Härav framgår, att Canadas jordbruk sprungit upp att bliva den största faktor i landets ekonomiska liv samt farmarna de viktigaste näringsidkarna. En tredjedel av de canadensiska järnvägarnas fraktinkomster emanera från jordbruket, varjämte kommer ytterligare en betydande procent representerad av fraktar för varor förbrukade inom denna näringsgren.

Liksom dessa fakta gälla landet i sin helhet, ha de självfallet även i proportion sin motsvarighet vad Alberta beträffar, enär denna provins intager en framskjuten position ifråga om produktion av jordbruksalster. Farmningen har därför nått en synnerligen hög grad av utveckling, trots att mera rationellt tillvaratagande av förefintliga resurser för ett framgångsfullt bedrivande av jordbruk endast på senare tid har gjorts. Av provinsens beräknade 85,000,000 acres uppgivas nämligen cirka 60 milj. acres bestå av odlingsbart land, men tills dato torde endast omkring en sjättedel av denna betydande areal ha tagits i anspråk för farmning. Väl är sant, att vissa delar av dessa områden, ännu ej bragta under odling, äro förlagda på stora avstånd från varje som helst kommunikationsled, men en blick på utvecklingen inom samfärdsväsendet intill våra dagar, tjänar näppeligen ingiva en förmodan, att detta förhållande särdeles länge kommer att fortfara. Förefintliga siffror utvisa nämligen, att Canada per capita har största milantalet järnvägar av något land i världen, och självfallet kan ej väntas, att med landets oerhörda arealer och dess till ytterlighet spridda befolkning, varje del av detsamma kan vara försett med järnbanor, när utvecklingen, som nu är fallet, endast befinner sig på ett förberedande stadium. Av programmet för nästkommande trenne års nybyggnadsverksamhet inom Canadas bådа förnämsta järnvägssystem framgår, att betydande nyanläggningar under denna tid skola företagas, såväl av bibanor genom trakter, där redan förut järnvägar äro tillfinnandes fastän på större avstånd, som till områden, varest tills dato utvecklingen tillbakavisats till följe obefintligheten av varje som helst kommunikationsled. Genom ökad befolkning och därmed följande nödvändighet att fournera densamma ytterligare landområden förskjutas successivt odlingsgränsen allt längre in i de nuvarande ödemarksområdena, och med hänsyn till att våra dagars farmare hava betydligt större resurser till förfogande med avseende på brytande av nytt land med moderna, lätthanterliga maskiners tillhjälp, torde nybyggarens av idag arbete försiggå betydligt lättare samt med större hastighet än vad fallet var under de första skedena av landets kolonisation, och därmed arealen av uppodlat land snabbt ökas. Intet problem har för Canada sådan betydelse som just frågan om de odlingsbara områdenas läggande under plogen, ty större arealer av producerande land betyda ökad produktion och därmed möjlighet för landet till utvidgad exporthandel.

I våra dagars förbättrade system för ett generellt underlättande av arbetet för farmningens utövande spelar den kooperativa verksamheten en framstående roll. Under senare åren ha flera olika slags sammanslutningar av kooperativ natur sett dagens ljus, och vad dessa i realiteten åstadkommit för den farmarbetande befolkningens bästa torde ännu ej tillfullo kunna uppskattas. Dominerande bland de kooperativa företagen inom jordbruket är den år 1923 konstituerade veteringen (the wheat pool), vilken redan efter några få år nått en verksamhet sträckande sig över hela västra Canada. Inom Alberta var veteringen under år 1926 föremål för livlig anslutning, i det att ytterligare cirka 400,000 acres genom kontrakt lades under densammas kontroll, varigenom totala, av ringen kontrollerade areal i augusti månad samma år uppgick till 3,497,044 acres, och medlemsantalet steg till 36,512. På vissa håll har jag vid samtal med farmare hört missnöje uttalas mot det förhållande, att veteringen i Alberta ej i tillräcklig utsträckning har egna elevatorer till förfogande, varigenom kontraktsinnehavarna nödgas genom andra bolags elevatorer leverera deras till ringen försålda spannmålsproduktion. Härvid torde man dock stundom förbise tagen i betraktande, att sammanslutningen ännu befinner sig i ett förstadium av utveckling, och att uppföra elevatorer på platser, där kanske tills dato endast en ringa procent av distriktet bragts under odling skulle givetvis under sådana förhållanden bliva alltför betungande för ekonomien. Varje säsong konstrueras ett stort antal nya elevatorer och med den stora anslutning, veteringen rönt, torde ej särdeles lång tid vara erforderlig förrän även i Alberta varje distrikt av betydenhet försetts med elevator direkt sorterande under densamma. Allt som fordras är ett fortsatt noggrannt och målmedvetet understödjande av detta kooperativa företag, och knappast torde någonting bättre kunna tala för nyttan härav än en jämförelse mellan förhållandena existerande före veteringens tillkomst och efter. Canadas veteringssystem har blivit en sucess må den i än högre grad bliva försatt i tillfälle utöva dess välgörande verksamhet till det canadensiska jordbrukets fromma.

Ovan har jag påtalat, att nu för tiden konditionerna för farmningens bedrivande äro betydligt förbättrade i jämförelse med vad tidigare var fallet. Härvidlag vill jag givetvis ej söka bibringa den med förhållandena obekante en uppfattning, att farmningen här i Canada är en enkel sak eller en veritabel dans på rosor, ty sådant skulle föga vara i överensstämmelse med verkligheten. Utvecklingen på jordbruksområdet har uppenbarligen på ett helt enkelt enastående sätt gått framåt, men ännu återstå här liksom i alla andra länder betydande svårigheter och hinder, vilka dels äro beroende av det elementära stadium, vari landet befinner sig, dels ock äro att hänföra till de exceptionella förhållanden följande på världskriget. Valet av land för farmningens bedrivande är en viktig faktor för ernående av önskad framgång, och i detta avseende har självfallet den vane jordbrukaren betydande övertag framför nybörjaren, ty, som känt är, kunna stundom tvenne kvartssektioner land belägna omedelbart intill varandra sinsemellan vara av helt olika beskaffenhet. De klimatiska konditionerna spela även en betydande roll; i detta avseende tänker man obetingat på den sorgliga företeelsen i sydöstra Alberta med dess torrbälte, där många farmare målmedvetet arbetande för sin utkomst nödgats efter flera års vistelse på den med alla utensilier försedda farmen helt och hållet lämna densamma åt sitt öde och åter i annat distrikt starta ut som nybyggare jämte därmed förenade nya vedermödor. Väderleksförhållandena under växtlighetssäsongen kunna understundom också uppställa stora hinder, såsom fallet var sistlidna höst med dess tidiga uppenbarade snöfall och ihållande nederbörd, men förglömmas bör ej, att då särskilt svåra förhållanden voro rådande, vilka för övrigt hade motsvarighet över hela den amerikanska kontinenten — detta på andra platser i högre grad än i Alberta och Canadas prärieprovinser — alls ej kunna betraktas såsom någon illustration till inbillade ogynnsamma allmänna förhållanden inom Canadas jordbruk. Vid ett noggrannt studium sträckande sig över flera år och vid samtal med erfarna, i långliga tider praktiserande farmare, vilka bestämt säga sig hava långt ifrån mörk syn på saken, finner man oavvisligen, att i stort sett möjligheterna för farmningens framgångsfulla bedrivande äro utomordentliga goda, och att fördelarna väl överväga alla de befintliga svårigheterna. Föga kan vinnas med långa jeremiader om dåliga tider och obefintliga möjligheter för existensens bedrivande inom jordbruket, ty den, som överhuvud taget lämpar sig för lantarbete och i övrigt är i lycklig besittning av vanligt sunt förnuft för tillvaratagande av de egna intressena, torde svårligen kunna finna bättre verksambetsfält än såsom farmare på av naturen ej speciellt vanlottad plats i västra Canada. Bästa beviset för att möjlighet finnes till framgång såsom farmare är dock det oavvisliga faktum, att där förr mången nybyggare slog sig ned med litet eller intet kapital på fickan, sitter han nu såsom ägare till ett eget landområde, i många fall av flera kvartssektioners eller sektioners omfång och är inrangerad i den stab av Canadas jordbruksarbetande befolkning, som utgör landets mest betydelsefulla näringsidkare. En hönsör för dem som kämpat sig fram genom åren med lycka eller utan, må även i framtiden envar på sitt sätt och på sin plats verka efter bästa förmåga och därmed tjäna att öka välståndet både för sig själv och för det land, i vilket han slagit sig ned att vinna utkomst.

* * *

Efter denna inledande artikel förorträdesvis baserad på intryck från flera månaders resor genom de stora jordbruksdistrikten i Alberta vill jag nu övergå att i korthet skildra en del skandinaviska distrikt i mellersta Alberta. På förhand vill jag dock påpeka, att någon mera ingående beskrivning av dessa ej kommer att göras, ty historiska och allmänna skildringar över samtliga kolonierna ha redan tidigare blivit skrivna samt publicerade i denna tidning. I detta avseende nedlade som bekant numera framlidne Redaktör Reimar Remidav ett synnerligen betydelsefullt arbete, och dennes livfulla beskrivningar torde ännu vara bevarade i friskt minne. Jag har således nödgats välja metoden att endast kortare beröra ifrågavarande distrikt samt för läsekretsen introducera sådana personer, vilka ej förut varit omtalade. Detta skall bliva ämnet för nästa och ett antal därpå följande artiklar med, början av Hay Lake-distriktet strax söder om Edmonton.

Hon: — Hur ser jag ut i kväll, älskling?

Han: — Å, inte en dag äldre.. än du är.

är det snabbaste och mest effektiva hjälpmedlet för smärtor i ryggen, njurlidande och blodsjukdomar. Det förbättrar hälsan genom att regulera njurverksamheten och rena blodet.

50c. per ask hos druggisten

En blick på inlandsbanebygget.

(Forts. fr. sid. 1.)

Vad menar man egentligen med Inlandsbanan? Ja, ursprungligen avsåg man därmed en trafikled från västkusten genom Värmland, Dalarna och det inre av Norrland upp till Gällivare. Men under årens lopp har arbetsplanen åtskilligt omarbetats, och med begreppet Inlandsbanan åsyftar man numera endast sträckan Kristinehamn—Gällivare.

Inlandsbanan är i sin södra del nu trafikabel till Storuman i södra Lappland och i sin norra till Porjus. Den förra sträckan är dock icke helt anlagd av staten. Linjerna Kristinehamn—Mora Noret—Mora, Mora—Orsa och Orsa—Sveg ha inköpts från enskilda järnvägsbolag, varvid staten dock uppfört bland annat ny bro över Dalälven vid Mora. Leden Sveg—Storuman (480 km.) har etappvis öppnats under åren 1911—1923.

Norra delen, Gällivare—Porjus, blev färdig 1915 men uppläts först 1925 för allmän trafik.

Sträckan Porjus—Jokkmokk väntas vara klar att öppnas för trafik under loppet av detta år.

Å södra distriktet bedrives för närvarande terrassering, trumläggning och brobyggnadsarbeten från Storuman mot Vindelälven, en sammanlagd sträcka av 45 km. Rälstippen väntas vara fränade vid Vindelälven i år, varefter bro kommer att uppsättas under nästkommande vinter och rälsläggning och grusning år 1928 kunna framdragas till Blattnicksele, cirka 5 km. norr om älven. Anslagsmedel ha beträffande södra delen hittills beviljats endast för sträckningen upp till Vindelälven, men den egentliga bygden med tillhörande landsvägsförbindelse påträffas först vid Blattnicksele, där station sålunda torde komma att anläggas.

Under hand som de olika delarna av banan färdigställts ha de öppnats för provisorisk trafik. Denna har, trots att den endast fått utgöra s. k. prov. vagnslasttrafik varit påfallande livlig under hela byggnadstiden.

* * *

En del ståtliga broar ha uppförts å både norra och södra linjerna. Den största utgör bron över Stora Luleälv, som utgöres av en 4-spannig järnbro, mätande 185 meter mellan lan spannon. Bron är byggd för såväl järnvägs- som landsvägstrafik. Avståndet från älvens normalvattenyta till rälsens underkant utgör inte mindre än 33 meter.

Arbetsstyrkan räknar f. n. omkring 500 man, varav 300 å södra delen. Som arbetschefer fungera för södra distriktet kapten M. Kihlgren och för norra sektionsingenjör Fr. Svensson.

Inlandsbanebygget har givetvis slukat avsevärda kostnader. I runt tal belöpa de sig f. n. till 90 miljoner kronor, utgörande cirka 90,000 kronor per bankhlometer. Det bör dock ej märka, att häri ingår inlösen av ovannämnda bolagsbanor med 25 milj kronor. För budgetåret 1926—27 beviljade innevarande års riksdag ett anslag av 2½milj. kronor.

*

Det dånar sprängskott, och klingar stål nu i Lappland, vårt kommunikationsfattigaste landskap. Genom sjulmilaskogarna och lappsocknarna, över vattendragen och ödevidderna slingra sig blanka stålskenor, som länka lappmarksbygderna samman. När det första tåget ångar fram genom landskapet, betyder det, att en oerhörd lättnad ernås för den trafikerande befolkningen i trakterna där uppe. Och det betyder även, att möjligheter skapas till ny utveckling i näringslivet, i handeln och samfärdseln. Inom ett halvt decennium skall "Norrlandspulsådern" ligga färdigställd och förbinda "Gällivares fjäll med Värmlands brända dalar."

—lon.

"Nog ä, de så fröken Ella, att en ogift kvinnas liv ä' liksom en vandring i en öken."

"Ni menar således, herr doktor, att jag måste skaffa mej en kamel?"

Då jag var ungkarl ville alla mina beundrarinnor ha en lock av mitt hår — Och nu då?

Ja, nu få de nöja sig med ett hårstrå av min lock!

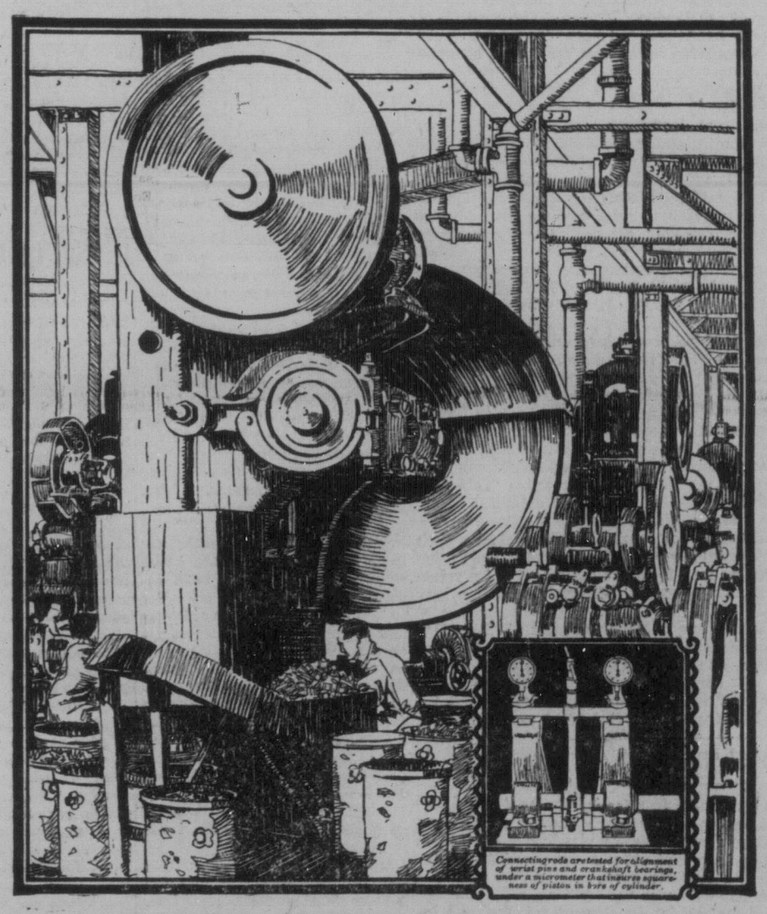

Genom att använda sig av ett oerhört tryck pressas varje pistonstång till rätta formen och tjockleken som en förberedelse för 26 andra, finare maskinprocesser.

PRECISION

Fords produktioner äro uppbyggda på maskinellt precisionsarbete genom mätningsinstrument, vilka giva utslag på en tio-tusendels tum. Maskineriet och insrumenterna, allt av enastående tillförlitlighet, äro sedan placerade i alla Ford-automobiler vilka i och för sig äro mekaniska mästerverk, oöverträffade bland de dyrbaraste automobilmärkena. Uppnåendet av denna fulländning är ett enkelt värv inom industrien, men oerhört märklig därigenom att priset å den fulländade produktionen är så lågt. Ingen annan bil kan erbjuda motorvärlden i Canada så många fördelar eller sådan genomgående hög kvalitet.

FORD MOTOR CO. OF CANADA LIMITED

$100 för $1

Detta låter som en god penningplacering, eller hur! Lägg nu märke till hur man kan klara den. Tag denna annons och $1 till Eder handlande och få en stor ask av Mickelson's READY-RODO Liquid, mitt sista och bästa "gopher gift." Detta är nog till en och en halv gallon av Eder spannmål för att döda alla "gophers" på ett landområde av 200 acres. På så sätt kommer Ni att spara $200.00 på den utfäldg, som annars kommer att bliva förstörd av "gophers." Inlet annat "gopher-gift" vill giva Eder så goda resultat—tag därför intet annat märke.

Om Eder handlande inte skulle föra det, städ en dollar till mig och få det äkta READY-RODO Liquid, portot är betalt, och försett med min signatur.

Anton Mickelson

Anton Mickelson Co., Ltd. 143 Smith St. Winnipeg. Också tillverkare av det berömda Blue Cross Stock Remedies.